

HIERBOVEN: DE ROKAL BAAN TIJDENS DE REGIO IN APELDOORN

PAG. 2: DE **BR 80**

PAG. 5: **REGIO APELDOORN**

PAG. 7: **ROKAL-MUSEUM**

GAAT NIEUW LEVEN TEGEMOET IN LOBBERICH

PAG. 10: MICHAEL BONNE: **DE KÖNINGSGRABEN BIJ KALBE**

PAG. 14: **TT-NIEUWS**

COLOFON

Redactieadres

Hoefslag 38, 3151GM Hoek van Holland

Redactie

Kees van Gelder

kees@studioyellow.nl

Claudius Teijgeler

ttn.redactie@gmail.com

David Schiebaan

dw.schiebaan@hccnet.nl

BESTUUR

Voorzitter (interim)

Claudius Teijgeler

ttn.voorzitter@gmail.com

Secretaris

Michael Bonne

ttn.secretaris@gmail.com

Penningmeester

Jan Oostdijk

ttn.penningmeester@gmail.com

Algemeen e-mailadres TTN

ttn.secretaris@gmail.com.

Kamer van Koophandel

TTNederland is ingeschreven bij de

Kamer van Koophandel te Eindhoven

onder nummer 40238175.

Contributie

Bedraagt € 40 per verenigingsjaar (sept. t/m

aug.), over te maken op rekeningnummer

NL76 INGB 0005 5177 58 t.n.v. TTNederland.

BIC: INGBNL2A

IBAN: NL76 INGB 0005 5177 58

Nieuwsbrief en Kontakt digitaal

Wilt u onze nieuwsbrief en Kontakt digitaal ont-

vangen waarmee u de vereniging ook nog kosten

laat besparen, geef dan uw e-mail adres op aan de

secretaris:ttn.secretaris@gmail.com

Technische commissie

Vacant

ROKAL

Sip Hartman

De Mars 31, 8101 GS Raalte

0572-353253, rokal@home.nl

Website

www.ttnederland.nl

E-mail redactie

Redactionele stukken inclusief foto's en/of

tekeningen tot maximaal 25 MB kunt u

versturen naar: ttn.redactie@gmail.com, dit kan ook

via wetransfer.com

© COPYRIGHT

Niets uit deze uitgave mag worden verveel-

voudigd en/of openbaar gemaakt door middel van

druk, fotokopie, microfilm of welke andere

wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke

toestemming van Modelspoorvereniging

TTNederland.

Vormgeving Kontakt

Kees van Gelder

Beste Leden,

Het jaar zit er al weer bijna op. We hadden er allemaal, denk ik, wel meer van verwacht. Gelukkig konden we in oktober weer bij elkaar komen tijdens onze regio, gecombineerd met de ledenvergadering. Wat de toekomst gaat brengen weten we niet, maar spannend blijft het wel. Wat staat op de planning, misschien Rail 2022? Op de officiële site van Rail staan nog geen data en informatie bij de organisatie geeft weinig hoop, het gaat waarschijnlijk niet door. Op het internet circuleren de data 25, 26 en 27 februari 2022. Afwachten dus, maar reserveer toch alvast in uw agenda. Volgend jaar bestaan we 40 jaar en dat willen we niet ongemerkt voorbij laten gaan. Reserveer daarom ook gelijk 26 en 27 maart. De Landelijke Modelspoordagen samen met de viering van ons 40-jarig jubileum.

Mocht er meer bekend worden, dan leest u het misschien nog in dit Kontakt als laatste nieuws en anders in de digitale nieuwsbrief. Tijdens de ledenvergadering hebben we het huishoudelijk reglement aangevuld met een artikel over hoe om te gaan als het bestuur door omstandigheden niet kan functioneren. U kunt het nieuwe huishoudelijk reglement digitaal toegestuurd krijgen, wanneer u dit aangeeft bij de secretaris. Ook kunt u de uitgebreide e-mail van Jan Willem Tinselboer met betrekking tot de Morop en de inzet hiervoor, van o.a. Willem van den Broek, bij de secretaris opvragen. Rest mij u namens het bestuur er nog aan te herinneren om uw contributie voor 2021-2022 nog dit jaar te betalen indien u dat nog niet hebt gedaan. Natuurlijk wensen we u ook veel gezondheid toe, prettige kerstdagen en een voorspoedig 2022.

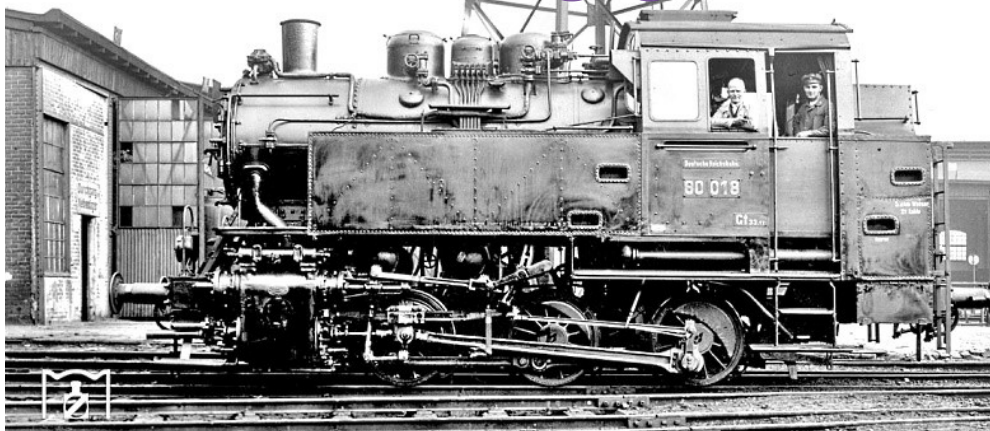
Namens het bestuur, Claudius Teijgeler

Van de redactie

Na zo'n oproep tijdens de ledenvergadering om een bijdrage te leveren voor Kontakt kan het ineens storm lopen met de kopij. Dit keer is het niet anders, Kees van Gelder zal er een hele kluit aan hebben om het blad zo efficiënt mogelijk te vullen. Artikelen die niet echt een houdbaarheidsdatum hebben, kunnen eventueel worden doorgeschoven, maar laat dat u niet weerhouden om artikelen naar de redactie te sturen. Op verzoek van enkele leden willen we in een komend nummer de E 10 van de DB bespreken. Heeft u foto's van deze locomotief gemaakt, stuur ze aub. naar de redactie, zodat we deze eventueel kunnen gebruiken voor het artikel. Omdat de E 10 een grote serie is, beperken we ons tot het eerste type met de "Einheits-Kastenform", de E 10.1 en E10.2. Om het voor u makkelijker te maken zijn dat de locnummers tot E 10 215. Niet alleen foto's van het grootbedrijf zijn welkom, maar natuurlijk ook van de locomotief op uw modelbaan.

Namens de redactie wens ik u prettige kerstdagen en een gelukkig nieuwjaar toe.
Claudius Teijgeler

BR 80

Claudius Teijgeler

Geschiedenis

Door de eenwording van de Duitse Spoorwegen rond 1920 bezat de Deutsche Reichsbahn een grote verscheidenheid aan rangeerlocomotieven. In veel gevallen werden verouderde locomotieven, die voorheen het goederen- of personenverkeer verzorgden, gebruikt bij rangeerwerkzaamheden. Vanwege deze grote verscheidenheid aan types en de leeftijd van de locomotieven was een efficiënt rangeerbedrijf niet mogelijk. Daarom werd al snel besloten om een aantal standaard rangeerlocomotieven te bouwen. De locomotieven met drie gekoppelde assen kregen het nummer BR 80 en de locomotieven met vier gekoppelde assen nummer BR 81. Om de efficiëntie te verhogen kregen de locomotieven een oververhitter, net als de latere versie van de BR 89.0. Ook probeerde men zoveel mogelijk gewicht te besparen. De gekoppelde wielen hadden een diameter van 1,10 m in plaats van de tot dan toe gangbare 1,25 m. De locomotieven konden met 45 km/u een trein van 900 ton op vlakke ondergrond trekken. Met een helling van 10 promille was het vermogen voldoende voor een trein van 175 t bij 45 km/u. In 1928 en 1929 le-

De BR 80 018, foto Italiaanse Märklin-site

verde de Aktiengesellschaft für Lokomotivbau Hohenzollern 22 machines met de bedrijfsnummers BR 80 001 – 80 005, 80 018 – 80 022 en 80 028 – 80 039. De Union Foundry Königsberg bouwde zeven (BR 80 006 – 80 012), de Maschinenbau R. Wolf Maagdenburg-Buckau vijf (BR 80 013 – 80 017) en de Arnold Jung Lokomotivfabrik ook vijf locomotieven (BR 80 023 – 80 027). Ze werden allemaal geleverd in 1927 of 1928. De locomotieven werden vooral gebruikt bij rangeerwerkzaamheden op de stations in Keulen en Leipzig.

Na de Tweede Wereldoorlog bleven 21 locomotieven bij de Deutsche Reichsbahn in de DDR (BR 80 001, 003, 004, 006 – 012, 017 – 027) en 14 bij de Deutsche Bundesbahn (BR 80 005, 013 – 016, 028 – 039). Locomotief BR 80 002 raakte in de oorlog beschadigd en werd na

De Roco BR 80 van Johan Rapoldt,

renovatie gebruikt als fabriekslocomotief in Raw Meiningen. Tot 1962/1963 werden de locomotieven van de Deutsche Reichsbahn uitsluitend gebruikt op het centraal station van Leipzig. Een aantal locomotieven werd overgedragen aan onderhoudsbedrijven of spoorbouwbedrijven, waar ze werden gebruikt als bedrijfslocomotieven. De laatste locomotieven werden in 1981 gesloopt. Twee van de Reichsbahn-locomotieven zijn bewaard gebleven. Locomotief BR 80 009 is in particulier bezit en de BR 80 023 behoort tot het Dresden Transport Museum.

Bij de Deutsche Bundesbahn werden de locomotieven ook op verschillende locaties ingezet. De laatste locomotief, de BR 80 031, werd op 15 april 1964 buiten dienst gesteld. De machines werden in 1965 uit de voorraad verwijderd. In 1958 werd de eerste locomotief (BR 80 032) verkocht aan het slakkenrecyclingbedrijf Ilsede. Negen locomotieven (BR 80 013, 014, 016, 029, 030, 036 – 039) werden tussen 1959 en 1962 aangekocht door Klöckner Werke en gebruikt als bedrijfslocomotieven. De BR 80 016 kwam in 1962 naar de Georgsmarienhüttenspoorweg en werd tot 1965 gebruikt als nr. 3III. De overige locomotieven werden gebruikt in de mijnen Königsborn II/V, III/IV, Werne, Victor en Heinrich-Robert. Na de overname van Klöckner-Werke door Ruhrkohle AG (RAG) kregen de locomotieven de aanduidingen D-721 tot D-727. RAG stopte met de laatste locomotieven tussen 1974 en 1977.

foto Claudius Teijgeler

Bewaarde locomotieven

BR 80 009 is particulier bezit in Berlijn.

BR 80 013 (RAG D-722) is in 1974 geplaatst op een speelplaats in Kamen-Heeren. In 1986 verwierf de Paderborn Museum Railway de locomotief. Sinds maart 1989 is de l

BR 80 013, foto Hans Kessels

locomotief in het bezit van het Duitse Stoomlocomotiefmuseum in Neuenmarkt.

BR 80 014 (RAG D-721) werd in 1975 door Peter Beet aangekocht voor zijn museum Steamtown in Carnforth. Vanaf 1980 werd de locomotief gebruikt op de Nene Valley Railway. Daar werd ze ontmanteld voor een algemene inspectie in 1985. Deze inspectie is echter niet uitgevoerd. In 1998 kon het Zuid-Duitse Spoorwegmuseum in Heilbronn de locomotief aanschaffen en beginnen met het opknappen ervan. Door de lange tijd tussen demontage en aanschaf waren individuele onderdelen verloren gegaan, waardoor de reconstructie tot 2004 duurde.

BR 80 023 is gevestigd in het Saksisch Spoorwegmuseum in Chemnitz.

BR 80 030 (RAG D-724) werd in mei 1974 overgenomen door de Duitse Vereniging voor Spoorweggeschiedenis voor het Spoorwegmuseum Bochum-Dahlhausen.

BR 80 030, foto Hans Kessels

BR 80 036 (RAG D-725) ging in november 1976 naar de Veluwsche Stoomtrein Maatschappij in Nederland.

BR 80 039 (RAG D-727) werd in mei 1978 overgenomen door de Hammer Eisenbahnfreunde.

BR 80 in model

Van de BR 80 zijn zowel door ROKAL, Beckmann als door Roco modellen in TT gemaakt. Vanaf 2001 heeft ook een aantal jaren het Roco-model in de Tillig-catalogus gestaan. Voor de ook in dit artikel kort aangehaalde BR 81 kunt u bij Tillig terecht, daarvoor ook bij BTTB in het assortiment.

Bij dit model valt weer op dat het ROKAL-model groter is dan de latere uitvoeringen van Roco etc. De lengte over de buffers bedraagt in het echt 9670 mm, omgerekend naar 1:120 is dat 80,6 mm. Met een l.o.b. (lengte over de buffers) van 95 mm hebben we het over een verhouding van 1:102. Het Roco- en Tillig-model (behalve een andere koppeling verschillen ze niet) hebben een l.o.b. van 81 mm. Verder is het drijfwerk en detaillering van de ROKAL-loc een stuk eenvoudiger dan bij de andere modellen in TT. Behalve het locnummer is er op de locomotief van ROKAL geen vermelding of de locomotief thuis hoort bij de Deutsche Reichsbahn van tijdperk 2 of later bij de DR of DB in tijdperk 3. ROKAL heeft een BR 80 met twee frontseinen (twee forse gloeilampen) en kan daarom vanaf tijdperk 2 worden ingezet. De laatste versie van ROKAL met drie kleinere frontseinen plaatst de locomotief aan het einde van tijdperk 3 en met het nummer BR 80 038 hoort deze thuis bij de Duitse Bundesbahn. Opvallend is dat bij beide modellen achterop de locomotief het nummer 89 005 staat. Dat klopt natuurlijk niet, want dit is het nummer van de eerder beschreven ROKAL-locomotief Bau-reihe 89. Ook de Beckmann BR 89 009 heeft drie frontseinen en is vanaf einde tijdperk 3 in te zetten. Deze locomotief heeft een museale status, waardoor ze ook in een later tijdperk in te zetten is. De door Tillig in TT uitgebrachte BR 80 023 is eveneens bewaard gebleven. De BR 80'en van Roco en Tillig hebben, zover ik kan nagaan, maar twee frontseinen en zijn dus inzetbaar vanaf tijdperk 2 tot midden tijdperk 3 toen een derde frontsein verplicht werd. De BR 80 wordt nu niet meer door de fabrikanten aangeboden. U zult dus op de tweedehands markt moeten zoeken.

Korte samenvatting van de uitgebrachte modellen in TT.

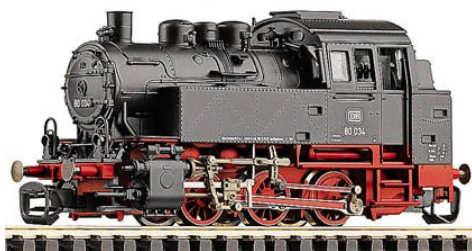
ROKAL BR 80, foto internet

Rokal: BR 80 038.

Roco: BR 80 003 DR tp 3, BR 80 019 DR tp 3, BR 80 015 DB tp 3, BR 80 022 DRG tp 2, BR 80 018 DRG tp 2, BR 80 008 DR tp 3 en BR 80 024 DR tp 3.

Verkocht via Tillig van 2001 tot 2004: BR 80 034 DB tp 3, BR 80 023 DR tp 3, BR 80 018 DRG tp 2 en BR 80 030 DRG tp 2.

Beckmann: BR 80 009 DR tp 3.

Tillig BR 80 034, foto Tillig

Op basis van de bestaande modellen kunt u natuurlijk ook met wat huisvlijt een model van de RAG of de Veluwe Stoomtrein Maatschappij nabootsen.

TT katalog - katalog železničních modelů ve velikosti TT

Regio Apeldoorn

Na ruim anderhalf jaar geen activiteiten konden we elkaar 2 oktober weer ontmoeten in verenigingsverband. Voorafgaande aan de ledenvergadering weer eens een regio. Dit keer in Apeldoorn. Een aantal leden had gehoor gegeven aan het verzoek om wat te laten zien van dat waarmee ze bezig zijn op het gebied van hun modelspoorhobby.

Michael Bonne gaf een demonstratie van de Grassmaster, waarmee de modelspoorbaan een realistischer uiterlijk kan krijgen. Dit was goed te zien op zijn diorama Königsgraben bei Kalbe/Altmarkt. Een ander diorama was de Fähre Sebnitz van Claudius Teijgeler. De Rokal-vrienden waren aanwezig met een Rokalbaan.

Daarnaast waren een aantal gerestaureerde en "nieuw" ontworpen Rokal-ketelwagens te bewonderen. Enthousiast werd verteld hoe een en ander tot stand is gekomen. Een aantal nieuwe dozen voor verschillende Rokal-locomotieven en -goederwagens werden getoond. Het is alsof Rokal nog steeds leeft. Dat is denk ik ook wat de Rokal-vrienden uitstralen: Rokal is niet dood, maar leeft.

Rokal nieuwtjes

Juriaan van den Brink liet ook nu weer een ombouw zien. Dit keer een V60 (BR 106) diesellocomotief van Volker Rail. Daarnaast een NS 1600 in TT en twee kappen van de NS koploper, de laatste twee items zijn 3D geprinte modellen.

3D geprint model van de koploper in TT

3D geprint model van de NS 1600 in TT

Voor meer informatie over de 3D geprinte modellen kunt u Juriaan benaderen.

Ook de heren Kram hebben niet stil gezeten, ze lieten hun vorderingen zien van een emplacement in wording.

Digitale problemen konden weer opgelost worden door Michael Bonne. Zo konden locomotieven die eerst nog niet in beweging kwamen, na een bezoek aan het Bonne testcentrum weer werkend mee met de eigenaar. Al met al weer een gezellig bijeenkomst.

Afbeelding 3. Het Bonne testcentrum

Afbeelding 6. De Grassmaster demonstratie

Afbeelding 9. Gezellig kletsen kon ook

ROKAL- MUSEUM

Vanaf 2015 tot deze zomer was er een ROKAL-Modelbaanmuseum in Losheim in de Eifel. Het was gevestigd in Ars Technica en was daar goed op zijn plek, maar... het was in een uithoek voor zowel Duitsers als Nederlanders. Het ROKAL-Modelbaanmuseum bevond zich letterlijk vijf meter van de Belgische grens. Het werd best goed bezocht en gewaardeerd. In principe waren we daar vijf jaar te gast. Het werden er zes.

ROKAL Freunden Lobberich en ROKAL Vrienden Nederland hadden het liefdevol gezamenlijk opgebouwd onder de bezielande leiding van wijlen Ralf Nolde. Nu, met zijn zoon Richard als aanjager, komt het museum naar Lobberich, de bakermat van de ooit 2500 werknemers tellende firma ROKAL. ROKAL werd door moederbedrijf Hansa al 15 jaar geleden definitief gesloten. De modelspoorafdeling, die maar 10% van het bedrijf uitmaakte, was al voor 1972 verkocht aan Röwa en binnen twee jaar was die productie ook na faillissement daar ten einde. Nu keert ROKAL dus terug naar Lobberich, dat in het Nettetall ligt. Voor ons betekent het dat het maar zes kilometer over de grens bij Venlo is. Het kleine, maar fijne museum is gevestigd in het ouderlijk huis van Richard. Zijn moeder ging ermee akkoord drie vertrekken aan onze museumdrang op te offeren. Uiteraard kan men niet zo maar dagelijks binnenlopen. Een bezoek wordt zeer op prijs gesteld, maar kan alleen op afspraak en is beperkt tot steeds de tweede zondag van de maand. Of daar ooit van wordt af-

geweken, zal moeten blijken na de eerste winter dat het museum open is. Wanneer je contact opneemt voor een afspraak hoor je vanzelf wanneer je welkom bent. Het museumbezoek is gratis!

Aanmelden kan bij Richard Nolde via: rokal-museum-lobberich@web.de. Dit kan gewoon in het Nederlands. Eerstvolgende zondagen zijn: 12 december 2021, 9 januari, 13 februari, 13 maart en 10 april 2022. Het museumteam ziet u graag verschijnen!

nieuw!

ROKAL

ROKAL Museum Lobberich

Elke 2e zondag van de maand geopend van 11 tot 14 uur.
Tevoren aanmelden via: rokal-museum-lobberich@web.de
Dit kan gewoon in het Nederlands.

Notulen algemene ledenvergadering 02 oktober 2021

Aanwezig: 17 leden volgens presentielijst
Afmeldingen: Geert Krastman, Marcel Menting, David Schiebaan, Jan Willem Tinselboer en W. Jeike

Bestuur

Voorzitter: Claudius Teijgeler
Penningmeester: Jan Oostdijk
Secretaris: Michael Bonne

01. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom.

02. Mededelingen

De voorzitter vraagt of er nog aanmerkingen of punten voor de agenda en de rondvraag zijn. Besloten wordt de vragen voor de rondvraag niet van te voren vast te stellen. De voorzitter bedankt Hans Kessels voor zijn inzet de afgelopen jaren als penningmeester. Namens het bestuur wordt Hans Kessels een klok met een TTN-fotocollage aangeboden. Verder geen mededelingen.

03. Ingekomen stukken

E-mail van Jan Willem Tinselboer m.b.t. de Morop is besproken. Er komt een melding in Kontakt met de mededeling dat de inhoud van deze e-mail opvraagbaar is door de leden.

04. Notulen vorige vergadering

De notulen van de vorige vergadering worden goed bevonden.

05. Verslag Secretaris

Aantal leden (stand per 30-09-2021):

44 volwaardige leden

2 gezins/jeugdleden

1 Donateur

Aanmeldingen: 2, de heren Poorthuis en Velmans

Opzeggingen: 2, de heren Versteeg en Bourguignon

Van de lijst geschrapt cq geroyeerd: 4, de heren

Hartger, Knipping, Dikken en Vink

De secretaris legt uit dat we door de coronaproblematiek een jaar met weinig activiteiten achter de rug hebben. We hebben wel geprobeerd via Kontakt en de nieuwsbrieven een alternatief voor de weggevalen activiteiten te bieden. Het clubblad is in de coronaperiode met een uitgebreidere inhoud verschenen om onze leden thuis een alternatief te bieden. We hopen dat we met deze Regiobijeenkomst en de algemene ledenvergadering weer een goede start hebben kunnen maken met onze clubactiviteiten.

Activiteiten 2020-2021:

Door de uitbraak van het coronavirus konden we het afgelopen verenigingsjaar geen activiteiten organiseren. Ook de TTN-regio van 31 oktober 2020 met aansluitend de algemene ledenvergadering hebben we moeten

afzeggen. De LMD 2020 zijn door de covidmaatregelen niet doorgegaan.

TTN e-mailadres:

Dit jaar zijn via onze e-mail weer een aantal vragen binnengekomen met betrekking tot het verkopen en taxeren van modelspoormateriaal uit nalatenschappen. Voor leden kan dit in Kontakt worden geplaatst, voor niet-leden plaatsen we dit in de nieuwsbrief. Verder waren er vragen met betrekking tot de schaal TT en informatie over TTN.

Na jaren van dalende lidmaatschappen zijn we blij met de twee nieuwe leden. Het blijft lastig om mensen die interesse in TT hebben, over te halen om lid van TTN te worden. Kontakt is dit jaar vier keer verschenen in een uitgebreide corona-uitgave. Het is iedere keer weer een geweldig clubblad, waar we als vereniging trots op mogen zijn. De secretaris zegt dat het op zijn plaats is om namens de leden een woord van dank aan de redactie uit te spreken voor het verzorgen van het clubblad.

In tegenstelling tot de afgelopen jaren, waarin onze vereniging in een precaire situatie heeft verkeerd, kunnen we nu zeggen dat we bestuurlijk weer stabiel zijn en weer in de toekomst kunnen kijken. Als bestuur hebben we regelmatig contact via de app-groep, e-mail en bestuursvergaderingen. Wanneer alles goed gaat en corona geen roet in het eten gooit, zullen we proberen meerdere Regiobijeenkomsten te organiseren en weer deel te nemen aan evenementen.

Nieuwsbrief:

De secretaris meldt dat een ieder die dat wil zich voor de nieuwsbrief kan aanmelden bij de secretaris of via het bekende e-mailadres.

07. Verslag van de penningmeester

De penningmeester doet verslag en geeft uitleg over de financiën van het verenigingsjaar 2020-2021 aan de hand van het financieel jaaroverzicht.

Van een van de leden komt de vraag waarom de kosten voor de ING rekening op het financieel verslag zo hoog zijn. De penningmeester legt uit dat dit komt doordat we als vereniging een zakelijke rekening moeten hebben en deze duurder is dan een particuliere rekening.

08. Verslag kascontrole

Kascontrolecommissie: Kees van Gelder en Menno Mol.

Kascontrolelid Menno Mol licht toe dat de financiële stukken er prima en goed verzorgd uitzien. Er zijn geen onregelmatigheden geconstateerd. De kascontrolecommissie vraagt de vergadering decharge te verlenen. De vergadering stemt hier unaniem mee in.

09. Verslag redactie Kontakt

Kees van Gelder licht toe dat de redactie bestaat uit Claudius Teijgeler, David Schiebaan en Kees van Gelder. Kontakt verschijnt vier maal per jaar en het is iedere keer weer een hele tour om het Kontakt weer bij de mensen in de brievenbus te krijgen. Het is wenselijk

en welkom dat meer leden kopij aanleveren voor het clubblad om zo wat werk uit handen van de redactie te nemen. Op dit moment hebben we geen adverteerders voor het clubblad. In een tijd van internet is het bijzonder lastig geworden om nieuwe adverteerders voor ons clubblad te vinden. Het dalende aantal leden heeft een positief effect gehad op de kosten. Doordat de oplage van 55 naar 45 is gezakt, zijn de kosten van de drukker ook wat lager geworden. Van de leden komt de vraag om Kontakt digitaal te verzenden. De secretaris licht toe dat er al een PDF-versie van Kontakt wordt verzonden en dat leden zich hiervoor bij de secretaris kunnen opgeven. Verzoek van de NMF om op hun site een link te mogen plaatsen naar ons clubblad. De vergadering is van mening dat Kontakt exclusief voor leden is. Toch kan het ook goed werken als promotie voor TT. Besloten wordt om Kontakt met een vertraging van zes maanden vrij te geven. Via de website van TTNederland is Kontakt dan in te zien.

10. TT-Trofee en fotowedstrijd

Jury TT-Trofee: Kees van Gelder en Hans Kessels.
Jury fotowedstrijd: Juriaan van den Brink en Pieter Velmans.

11. Bestuursverkiezing

Aftredend en herkiesbaar Michael Bonne. Er zijn geen nieuwe aanmeldingen voor een bestuursfunctie binnengekomen, waardoor Michael Bonne wordt herkozen. Hij blijft het ambt van secretaris vervullen.

12. Verkiezing kaskontrolecommissie

Aftredend is Kees van Gelder. Nieuw lid is Robert van der Zaal.

13. 40 jaar TTN 28 maart 2022

De voorzitter stelt voor om voor het 40-jarig bestaan een activiteit te organiseren. Robert van der Zaal stelt voor om te kijken of we in het Transportmuseum in Nieuw-Vennep kunnen gaan staan. Robert informeert naar de mogelijkheden bij het Transportmuseum. Kees van Gelder stelt voor om een bouwplaat als aandenken voor de leden te laten maken.

14. Pauze

15. Uitslag TT-Trofee

Ingezonden voor de TT-Trofee zijn een Veerbootje van Claudius Teijgeler en het diorama Königsgraben-Kalbe van Michael Bonne. De TT-Trofee is dit jaar gewonnen door Michael Bonne.

16. Fotowedstrijd

Eerste plaats is voor Robert van der Zaal met Stadbaan Parijs. Tweede plaats is voor Johan Rappoldt met railauto. Derde plaats is voor Claudius Teijgeler met Spitzke loc.

17. Zomerpuzzel

Er zijn dit keer geen inzendingen voor de zomerpuzzel geweest. De voorzitter besluit onder de aanwezige leden een afvalronde te houden. Hans Kessels heeft als eerste station Hamburg HBF op de getoonde foto herkend en hiermee heeft Hans het ter beschikking gestelde boek gewonnen.

18. Activiteiten 2021-2022

Gekeken wordt naar de Landelijke Modelspoordagen die samen vallen met het 40-jarig bestaan van de club (Transportmuseum Nieuw-Vennep), Rail 2022, TT-Regio samen met algemene ledenvergadering 2022. Claudius neemt contact op met David betreffende Rail 2022. David: De kans is heel groot dat er geen Rail 2022 komt.

19. Vaststellen contributie verenigingsjaar 2021-2022

De penningmeester licht toe dat hij met de financiën goed uit komt. Besloten wordt om de contributie voor het komende verenigingsjaar niet te verhogen.

20. Begroting 2021-2022

De begroting voor het komende verenigingsjaar wordt door de vergadering goed gekeurd.

21. Website

De voorzitter vertelt over de vernieuwde website en licht toe dat de website veel uitgebreider is geworden met nieuwe foto's en video's en nodigt de leden uit om op de website een kijkje te nemen. Hans Kessels geeft aan om op de website meer Nederlandse termen te gebruiken in plaats van de Duitse termen.

22. Facebook

Jan Oostdijk licht toe dat het lastig is om de facebook-site op te bouwen en te vullen met inhoud. Hulp is welkom.

23. WBTR en huishoudelijk reglement

De WBTR-regeling moet in de statuten worden opgenomen. Tijdelijk mag de regeling in het huishoudelijk reglement worden opgenomen totdat het in de statuten wordt aangepast. Besloten wordt om een melding in Kontakt te maken. Leden kunnen het nieuwe huishoudelijk reglement digitaal opvragen.

24. Rondvraag

Sip Hartman stelt voor om de volgende TT-Regio met jaarvergadering weer op de zelfde locatie in Apeldoorn te houden. Dirk geeft een website door voor kartonmodelbouw. Hans Kessels is bezig met het opruimen van de nalatenschap van Willem van den Broek en geeft aan dat mensen zich kunnen melden als ze nog materiaal nodig hebben. Oude Contacten kunnen bij Hans worden opgevraagd.

25. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 15:45 uur en dankt een ieder voor zijn inbreng en aanwezigheid.

De Königsgraben bij Kalbe

Hoe maak je er een diorama van

Michael Bonne

Hoe ver kom je om een stuk spoor na te bouwen van een foto uit een boek en de informatie die je op het internet kunt vinden?

Jaren geleden zag ik in het boek “Impressionen Deutsche Reichsbahn” een foto van een lokaalspoorbaantje bij Kalbe in de Altmark. De foto trok meteen mijn aandacht, omdat het z'n leuk tafereeltje was en het materieel ook in TT te krijgen was. Door de tijd heen heb ik de modellen van de loc en de wagens bij elkaar verzameld en heb ik de drie giertankwagens, die als lading op de vlakke wagen staan, nagebouwd met onderdelen uit de rommelbak. Door weer eens in het boek te bladeren, kwam ik de foto weer tegen en dacht dat het wel erg leuk zou zijn om het spoortafereeltje met de brug over de Königsgraben bij Kalbe in de Altmark na te bouwen. Het onderschrift bij de foto “Ausgelastete Übergabe” Kalbe (april 1990) hielp mij, buiten het vinden van de plaatsnaam, niet erg veel verder. Wel dat er na de val van de muur nog treinen op het spoor hebben gereden, gezien de datum bij de foto.

Door de plaatsnaam op Google in te tikken, kwam ik er al snel achter dat dit een klein dorpje in de Altmark is,

gelegen tussen Stendal en Salzwedel. Verder kijkende op Google maps was 30 jaar na de val van de muur in eerste instantie niets meer van een spoorverbinding te vinden. Pas bij verder inzoomen vond ik de Bahnhof strasse en het oude station zonder dat daar nog sporen langs liepen. Nu ontdekte ik ook dat vanaf het oude stadion Kalbe een bomenrij in een rechte lijn door het landschap loopt, daar waar ooit het oude spoor gelegen heeft. Ook ontdekte ik bij het intikken van Bahnhof Kalbe op Google, dat in de Altmark een uitgebreid spoorwegnet heeft gelegen van de Altmärkische Kleinbahn met een totale lengte van 127 km. Op Wikipedia is de geschiedenis van de Altmärkische Kleinbahn uitgebreid beschreven met vele interessante wetenswaardigheden uit een lang

vervlogen spoorverleden. Door op Google-maps de bommenrij te volgen, kwam ik vanzelf een kleine waterloop tegen waarbij het tafereel niet helemaal klopte met de foto uit het boek. Later ontdekte ik op een foto van de site altmarkeisenbahn.de dat dit de brug over de Milde is. Bij de volgende waterloop bleek, gezien de ligging van de zandweggetjes en de bomen op de foto, dat dit wel eens de juiste plek zou kunnen zijn. Deze waterloop heet de Königsgraben. Op dezelfde website vond ik meerdere foto's van de brug over de Königsgraben en ook meerdere foto's langs het traject van KBS 758, Kalbe-Hohenwulsch. Hier vond ik de informatie dat het traject tot 2001 in gebruik is geweest.

Kijkend naar de foto's zou ik best wel een modelbaan rond dit thema willen bouwen. Geen gecompliceerd sporenplan, maar één met een beperkt aantal gebouwen met een landelijke uitstraling en veel detail voor het landschap en het spoor. Helaas ontbreekt mij op dit moment de tijd en ruimte om dit project te verwezenlijken. Wat mij bij de bouw van het diorama en de brug flink verder heeft geholpen, is een video op YouTube van de laatste rit met een DR-railbus op het traject. Ik heb de beelden vaak heen en weer gespoeld om alle details van het stukje spoor met de brug in mij op te nemen en op papier te zetten. In tekening tot de brug over de Milde, die van beton is, is de brug over de Königsgraben een stalen brug bestaande uit twee grote H-liggers die op gemetselde fundamenten steunen, waar later nog een kleine omloop is gemaakt voor inspectie en onderhoud van de brug. Het maken van de brug heeft van alles nog de meeste tijd gekost, vooral het op schaal maken van de brug bleek best wel lastig te

zijn als je geen gegevens van de brug hebt. Je bouwt snel te kort of te lang, waardoor de brug niet geheel in verhouding is en niet meer klopt met de foto. Het diorama heb ik opgebouwd uit MDF waarop ik plaatjes piepschuim met houtlijm op elkaar heb gelijmd. Na het vormen, heb ik het piepschuim met gips bekleed om het landschap zijn definitieve vorm te geven. Strooisel en bomen zijn gewoon te koop in de winkel. De brug heb ik van kunststof profielen en messing draad gemaakt. Het water heb ik met Mod Podge gemaakt. Dit is een op waterbasis, glanzende en transparant opdrogende dikke lijm/lak die je prima kan gebruiken om water na te bootsen. De speurtocht op het internet heeft een hoop leuke en interessante wetenswaardigheden opgeleverd over deze allang vergeten spoorverbindingen in de Altmark. Wanneer ik een keer in de buurt ben, ga ik eens kijken langs het spoortraject bij Kalbe en bij de brug over de Königsgraben. Kijken of het allemaal wel een beetje klopt, wat ik zo heb gebouwd. Het diorama staat inmiddels in mijn tv meubel en het is een mooie manier om een stukje modelspoor als eyecatcher in je huiskamer te hebben.

Succes met het bouwen van je eigen diorama.

Bronnen:

<https://www.altmarkeisenbahn.de/kalbe-hohenwulsch.html> https://de.wikipedia.org/wiki/Altmark%C3%A4rkische_Kleinbahn
<https://www.youtube.com/>

Google Maps: Königsgraben Kalbe Altmark

Boek: Impressionen Deutsche Reichsbahn, ISBN 3 280 02101 4

HOE ZO GEEN OVAAL?

**Wanneer
je Wildenrath
binnenkomt, wordt
je al gelijk met de neus
op de ovaal feiten gedrukt.**

Claudius Teijgeler

Zijn we allemaal niet met een railovaal begonnen, toen we onze eerste schreden op het modelspoorpad zetten? Daarna een wissel enz. Veel hobbyisten kijken je meewarig aan wanneer je modelspoorbaan bestaat uit een ovaal met wat wissels, dat is geen goede weergave van het grote voorbeeld. Dit najaar waren we een paar dagen in Vlodrop. Dat ligt in de provincie Limburg langs de rivier de Ruhr en het natuurgebied de Meinweg. Vlodrop ligt ook aan de voormalig spoorlijn de IJzeren Rijn, de verbinding tussen Antwerpen en het Duitse Gladbach, later Mönchengladbach. In 1991 sluit de NS het baanvak Herkenbosch-Dalheim. Vier jaar later volgt het traject Roermond-Herkenbosch. In 1997 gaat het baanvak Roermond-Dalheim officieel buiten dienst. Van het voormalig traject is nog veel te zien, zoals viaducten en dergelijke, maar ook het spoor is voor een groot gedeelte nog aanwezig. In Dalheim vlak over de grens met Nederland

kunt u nog steeds op de trein stappen voor uw reis richting Mönchengladbach.

Via de fietsknopenpunten hebben we de regio daar verkend. Regelmatig staan er borden met een plattegrond langs de kant van de weg, zodat je zelf je eigen route kunt bepalen. Toen viel ons wat op. Een railovaal.

Tien kilometer na Dalheim, heeft het spoor een aftakking naar het testcentrum van Siemens in Wildenrath. Siemens gebruikt dit testcentrum met het doel hun railvoertuigen onder de meest voorkomende omstandigheden te testen. Ook worden er langdurige proeven gehouden om te zien hoe het voertuig er over een aantal jaren uit zal zien. Zowel Bombardier als Alstom maken gebruik van deze faciliteiten.

Trajecten

De testbaan is ingericht met twee ringen en drie sporen uitgevoerd met normaalspoor en een

kleine ring uitgevoerd met een spoorbreedte van 1000 millimeter.

- De grote ring heeft een lengte van 6,083 kilometer en een straal van 700 meter. De ring mag tot 160 km/h bereden worden. Treinstellen die uitgerust zijn met kanteltechniek mogen op deze ring tot 160 km/h rijden. De ring is voorzien van een bovenleiding en een stroomrail. Om het materieel aan en af te voeren is een klapbrug over de ring aangelegd.
- De kleine ring met een lengte van 2,5 kilometer heeft een straal van 300 meter en mag tot 100 km/h bereden worden.
- Verder is er een 1,4 kilometer lang recht spoor waar een snelheid tot 80 km/h kan worden bereikt.
- Speciaal voor het testen van het bochtgedrag van een tram was een testspoor aangelegd met

een lengte van 553 meter en bochten met een straal van 50/25/15 meter. Dit verdween na een nieuwe uitbreiding.

- Het vijfde testspoor heeft een lengte van 410 meter met een helling tussen 40 ‰ en 70 ‰ (Een helling groter dan 25 ‰ wordt als steil aangemerkt). Dit spoor wordt ook gebruikt bij het uitvoeren van crashtesten.

Behalve de buitenste ring is een aantal sporen voorzien van een derde rail met een spoorwijdte van 1000 millimeter.

Dus wat let u om zelf een testcentrum in TT te bouwen, een ovaal is dan niet zo'n gek idee. De redactie ziet uw bouwplannen graag tegemoet.

TT-Nieuws

Tillig

De herfstnieuwjes 2021 zijn inmiddels bekend gemaakt. Hieronder staan ze vermeld met het tijdperk (tp) erbij.

Sets: 01051
Set bestaande uit een tweede-
klas rijtuig en
een tweedeklas
rijtuig met
bagageafdeling
DB tp 4.

Locomotieven: 02062 Stoomlocomotief serie Ty43
PKP tp 3 (volledig nieuw model),

02629 diesellocomotief serie T435 VEB Kombinat
Schwarze Pumpe tp 3, 04332 elektrische locomotief
BR 155 DB Cargo tp 5,

04429 elektrische locomotief E 44 108 van DB
Museum Halle tp 6, 04704 diesellocomotief BR 218
Eisenbahn-Bau- und Betriebsgesellschaft Pressnitz-
talbahn mbH tp 6 (aangepast dak), 04837 elektrische
locomotief 193 478 SBB Cargo International tp 6
Gottardo (Railcolor
ontwerp) en 04884
dieseltreinstel BR
642 Trilex tp6.

Rijtuigen: 13155 Rijtuig derdeklas DRG tp 2,

13243 rijtuig tweedeklas Bi PKP tp 3, 16213 rijtuig
tweedeklas Bm 239 DB tp 4,
16254 rijtuig tweedeklas NMBS/SNCB tp 5,

16256 rijtuig tweedeklas CFR tp 5,

16284 rijtuig eerste klas NMBS/SNCB tp 5,

16585 rijtuig tweedeklas Bcm 243 DB tp 4,

16799 dubbel-deksrijtuig tweedeklas DBz 750 Regio-
Jet tp 6

en 16818 postrijtuig DFsa Tjechische Posterijen tp 5.

© TILLIG

Goederenwagens: 14084 Open goederenwagen E FS tp 4, 14888 gesloten goederenwagen Ghkms FS tp 4 met remmershuis (aangepaste matrijzen), 15046 ketelwagen Zags WASCOSA tp 6, 15279 open goederenwagen Eaos VTG AG tp 6 beladen met aardappels,

15674 open goederenwagen Eaos FS tp 6 TRENITALIA, 17316 ketelwagen Amagerbahnen (Denemarken) tp 3 ZE B. Ringsted & Co. Kobenhavn,

17444 zuurflessenwagen P SBB tp 3 CIBA AG, 17531 zelflosser Fcs 092 DB AG tp 6, 17627 open goederenwagen Om ÖBB tp 3, 17628 open goederenwagen Elm GySEV tp 4, 17652 schuifdak-/schuifwandwagen Te SJ tp 3, 17926 open goederenwagen Om 19 DB tp 3,

17931 gesloten goederenwagen Gn Bergedorf-Geesthachter Eisenbahn tp 1,

18069 containerwagen Sggmrs CLIP INTERMODAL Sp. z.o.o. tp 6 beladen met twee 40'-containers, 18134 containerwagen Rgs BDZ tp 6, 18157 wissellaadbakkenwagens Sdkmms SBB tp 5 HUPAC beladen met twee wissellaadbakken, 18506 ketelwagen ERMEWA tp 6, 95894 wagen voor vloeibaar gas DRG tp 3 Chem. Fabrik Griesheim-Elektron Bad.-Rheinfelden tp 2 en

95869 ketelwagen ČD tp 2 VACUUM OIL COMPANY. Vooruitblik 2022: BR 42 (DRB) en stuurstandrijtuig met Wittenbergkop ("Hasenstall" Bdnf 738).

Informatie: <https://www.tillig.com/>

Zeuke TT

Dit jaar brengt dit kleine Nederlandse merk een nieuwe kolenwagen naar Amerikaans voorbeeld op de markt, daar een hopper genoemd (hier heten ze zelflosser). Het gaat om het type AAR, een standaardontwerp uit de jaren veertig met twee laadruimtes. Ze werden voornamelijk gebruikt tussen 1940 en 1970. In eerste instantie komen er 10 kleurvarianten waarvan een zwart is zonder belettering. De wagens zijn van kunststof spuitgietswerk aangevuld met geëste onderdelen. We zijn benieuwd.

Informatie: <https://www.zeuke-tt.com/>.

B&O 640511 (zhob-01)

B&O 827048 (zhob-02)

C&E 97393 (zhob-03)

C&E 97402 (zhob-04)

D&H 7215 (zhob-05)

SL-SF 90802 (zhob-06)

SL-SF 90998 (zhob-07)

RDG 82267 (zhob-08)

RDG 85140 (zhob-09)

ALSO AVAILABLE: Black Undec - RTR (zhob-99)

TT-scale 1:120 Authentic US Prototype - Ready-to-Run

Model Trein Beurs Agenda

Modeltreinbeurzen in Nederland en andere modelspoorwegactiviteiten

Martin Farla (c) 2019 (<http://www.mtba.nl/>)

Domburg Train Support organiseert vele workshops op het gebied van elektronica en digitalisering van de modelbaan. Voor meer informatie:
<https://domburgtrainsupport.nl/workshops>.

Alle activiteiten afhankelijk van de Corona-maatregelen.

December 2021

Za 11	10:00-16:00	Houten, Expo Houten, Meisoornkade 24. Houten Modelbouw 2021 i.s.m. N.V.M.
Voor meer informatie: https://www.modelspoorbeurs.nl/ en https://www.modelbouwers.nl , 0481 - 35 32 88.
Za 18	10.00-16.00	Zwolle, Hanzehal, Fanny Blankers-Koenweg 2, 7203 AA Zutphen.
Zo 19	10.00-16.00	Voor meer informatie: https://modelspoorbeurszutphen.com

Januari 2021

Za 15	10:00-16:00	Houten, Expo Houten, Meisoornkade 24. Houten Modelbouw 2021 i.s.m. N.V.M.
Voor meer informatie: https://www.modelspoorbeurs.nl/ en https://www.modelbouwers.nl , 0481 - 35 32 88. |
|-------|-------------|--|

Maart 2022

Vrij 18	10:00-17:00	OnTraxs, informeer tijdig of deze On Traxs doorgang vindt.
Za 19	10.00-17.00	Het Spoorwegmuseum, Maliebaanstation 16, 3581 XW Utrecht
Zo 20	10.00-17.00	Voor meer informatie: www.spoorwegmuseum.nl , 030-2306206

Za 26 / Zo 27		Landelijke modelspoordagen, 40 jarig jubileum TTNederland

Fotowedstrijd

2e prijs, Johan Rapoldt, Railauto

3e prijs, Claudius Teijgeler, Spitze loc, Rotterdam Zuid

